

ทัศนคติและการรับรู้ของผู้บริจาคโลหิตในอนาคตระหว่างช่วงการระบาดของ Covid-19

สุภาพร เจนวินธุสุก¹, ศักดิ์ศรี เจนวินธุสุก¹, พิชา ชัยจันดี¹, วิยะดา ปัญจรักษ์², พูนทรัพย์ ศรีพารา³

¹โรงเรียนสาธิตศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

²ภาควิชาสรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³คลังเลือดกลาง คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Attitudes and Perceptions of Future Blood Donors During Covid-19 Pandemic

Supaporn Jenwitheesuk¹, Saksri Jenwitheesuk¹, Picha Chaijundee¹, Wiyada Punjaruk², Poonsap Sripara³

¹Demonstration School of Khon Kaen University Secondary School

²Department of Physiology, Faculty of Medicine, Khon Kaen University

³Blood Bank, Faculty of Medicine, Khon Kaen University

Received: 17 January 2022 /Edit: 18 February 2022 /Accepted: 1 March 2022

บทคัดย่อ

หลักการและวัตถุประสงค์: เพื่อสำรวจความตระหนัก เจตคติ และการรับรู้เกี่ยวกับภาวะวิกฤติการขาดแคลนเลือดในช่วงการระบาดของ COVID-19

วิธีการศึกษา: เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาแบบตัดขวางศึกษาในนักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษา โดยการตอบแบบสอบถามผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์ (online application) ที่ประเมินแรงจูงใจที่เกี่ยวกับความตั้งใจในการบริจาคโลหิต และแบบสอบถามยังรวมคำถามที่เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารที่เกี่ยวกับกระบวนการบริจาคโลหิต ค่าทางสถิติพรรณนา ใช้การคำนวณความถี่ ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา: กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษา จำนวน 620 ราย คิดเป็นอัตราส่วนชายต่อหญิงเท่ากับ 1:1.63 พบว่า มากกว่าร้อยละ 70 มีความตระหนักในภาวะวิกฤติขาดแคลนเลือดในช่วงการระบาดของโรค COVID-19 แต่มีเพียงร้อยละ 26.84 ของเพศหญิงและร้อยละ 16.67 ของเพศชายที่แสดงความตั้งใจที่จะบริจาคโลหิต ช่องทางที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในการติดต่อสื่อสารสำหรับรับข้อมูลข่าวสารในผู้เข้าร่วม คือ สื่อโซเชียลมีเดีย (social media platform) ซึ่งพบในเพศหญิง ร้อยละ 46.32 และชายร้อยละ 39.17

สรุป: นักเรียนชั้นมัธยมซึ่งเป็นผู้สามารถบริจาคเลือดในอนาคตควรได้รับการเอาใจใส่เพื่อปลูกฝังค่านิยมที่ดีของการบริจาคโลหิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนเพศชายที่มีความสนใจในการบริจาคโลหิตค่อนข้างต่ำ ควรให้ความรู้และกระตุ้นให้กลุ่มนี้สนใจที่จะมาบริจาคเพิ่มขึ้น วิธีหลักที่ใช้ในการสื่อสารควรผ่านทางโซเชียลมีเดีย ในขณะที่การสื่อสารในโรงเรียนสามารถใช้เป็นสื่อเสริมได้

คำสำคัญ : บริจาคโลหิต, การระบาดของโรค COVID-19, ทัศนคติ, ขาดเลือด

Abstract

Background and Objectives: The aim of this study was to investigate the awareness, attitudes and perceptions on the crisis of blood scarcity during the Covid-19 pandemic.

Methods: A cross-sectional descriptive study was conducted in the secondary school Thai students. They participated the study by responding the questionnaires via on-line application that assessed the motivation for the intention in blood donation. In addition, the questionnaires also included other questions relating to types of public communication regarding to the process of blood donation. Descriptive statistics of frequencies, percentages, and standard deviation were calculated and presented.

Results: A total of 620 secondary school Thai students were included in this study with male to female ratio of 1:1.63. More than 70% of all participants had realized that there is crisis of blood shortage during Covid-19 pandemic; however, only 26.84% of female and 16.67% of male had an intention to donate blood. The most favorable channel for communication to receive news and information in participants was social media platform. This was found in 46.32% of female and 39.17% of male.

Conclusions: The secondary school students who are eligible blood donors in the future should be essentially concerned to be educated correctly in blood donation. Importantly, Thai male students, who had low intention of donating blood, should be intensively focused and encourage them to voluntarily donate blood. Additionally, the main method used for communication in Thai students should be social media platform while public communication presented in school can be a supplementary channel.

Keywords: blood donation, Covid-19 pandemic, attitudes, blood shortage

*Corresponding author: Saksri Jenwitheesuk, E-mail: saksrije@kkumail.com

บทนำ

ในกระบวนการรักษาปัจจุบัน การให้เลือดทดแทนยังเป็นขั้นตอนที่สำคัญส่วนหนึ่งในหลายสถานการณ์ การบริจาคโลหิตสามารถช่วยชีวิตผู้ที่สูญเสียเลือดจำนวนมากเนื่องจากอุบัติเหตุ ร้ายแรง¹ การผ่าตัด² ตลอดจนผู้ป่วยที่เป็นโรคโลหิตจางรุนแรง เนื่องจากการรักษาเมเร็ง³ รวมไปถึงกลุ่มผู้ป่วยที่เป็นโรคเลือดต่างๆ⁴ ดังนั้นความร่วมมือของโลหิตจึงเป็นเรื่องสำคัญต่อสังคม ข้อมูลจาก World Health Organization (WHO) พบว่า อัตราการบริจาคโลหิตต่อประชากร 1,000 ราย คือ 31.5 ราย ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูง 15.9 คน ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ระดับกลางช่วงบน 6.8 ราย ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลางช่วงล่าง และ 5.0 ราย ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ต่ำ⁵

ในสถานการณ์ปัจจุบัน ปริมาณเลือดสำรองในคลังเลือดของประเทศไทยทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคสำหรับผู้ป่วยยังมีความขาดแคลน การมีกลุ่มผู้บริจาคโลหิตที่เพียงพอ จึงมีผลต่อจำนวนโลหิตที่จะสามารถเตรียมไว้ให้กับผู้ป่วยได้ ก่อนหน้าที่จะมีการระบาดของโรค COVID-19 ปริมาณเลือดได้มีการขาดแคลนในระดับหนึ่ง ทว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์โรค COVID-19 ระบาดมากขึ้นในประเทศไทย เป็นสาเหตุให้เกิดการจำกัดการเดินทางของประชาชน ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนโลหิตมากยิ่งขึ้น เนื่องจากผู้บริจาคไม่ประสงค์ที่จะเดินทางไปบริจาคโลหิตในสถานที่นั้น ๆ⁶

การจัดหาผู้บริจาคโลหิตยังคงเป็นความท้าทายที่สำคัญทั่วโลก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของประชากรศาสตร์และความต้องการเลือดที่เปลี่ยนแปลงไป การศึกษาความรู้ความเข้าใจต่างๆ ยังเป็นส่วนสำคัญเพื่อนำมาใช้ในการประเมินความสนใจในการบริจาคโลหิต การสร้างจิตสำนึกให้กับประชากรจึงมีความสำคัญที่ควรต้องปลูกฝังตั้งแต่ในช่วงอายุน้อยเพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับความตระหนัก เจตคติ และการรับรู้ต่อสถานการณ์ของความขาดแคลนโลหิตในช่วงการระบาดของโรค Covid-19 ในกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย

วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา โดยเก็บข้อมูลครั้งเดียว (cross sectional studies) ในกลุ่มนักเรียนไทยระดับมัธยมศึกษาที่ยังไม่เคยบริจาคโลหิตมาก่อน โดยเป็นกลุ่มประชากรในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2564 และ ดำเนินการวิจัยในจังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Cochran⁷ พิจารณาเก็บตัวอย่างเป็นจำนวนขั้นต่ำ 380 ตัวอย่าง ผ่านเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเป็นแบบสอบถามที่ดำเนินการผ่านรูปแบบของออนไลน์จากกูเกิล (Google form) ผ่านช่องทางของไลน์ แอปพลิเคชัน (Line application) ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระดับชั้นที่เรียน ส่วนที่ 2 การรับรู้ต่อสถานการณ์การบริจาคโลหิตในช่วง Covid-19 ได้แก่การรับรู้ข้อมูลพื้นฐานว่า โลหิตที่ใช้ในโรงพยาบาล เป็นโลหิตบริจาค ทราบว่าภาวะโควิด-19 ทำให้โลหิตไม่เพียงพอ ความต้องการไปบริจาคโลหิตเมื่อเกิดโรค COVID-19 ระบาด และมีผลต่อการไปบริจาคของประชาชนอย่างไร ส่วนที่ 3 สถานที่ที่อยากบริจาคโลหิต ได้แก่ โรงพยาบาล ศูนย์รับบริจาคโลหิต (blood donation center), หน่วยรับบริจาคเคลื่อนที่ ที่สถานที่ราชการ (mobile unit at government office), หน่วยรับบริจาคเคลื่อนที่ที่ห้างสรรพ

สินค้า (mobile unit at department store) และหน่วยรับบริจาคเคลื่อนที่ที่โรงเรียน (mobile unit at school) ส่วนที่ 4 ช่องทางการได้รับข่าวสารได้แก่ โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน (public relation posters in school) ประกาศประชาสัมพันธ์ด้วยวาจาในโรงเรียน (verbal public relations in school), ประชาสัมพันธ์ออนไลน์ในโรงเรียน (online public relation in school) โทรทัศน์ นิตยสาร/หนังสือพิมพ์ (magazine/newspaper) สื่อสังคมหรือโซเชียลมีเดีย (social media) และส่วนที่ 5 ช่องทางการได้รับข่าวสารเฉพาะทาง social media ได้แก่ ไลน์ (Line) เฟสบุ๊ก (Facebook) ทวิตเตอร์ (Twitter) อินสตาแกรม (Instagram) คลับเฮาส์ (Clubhouse) ยูทูบ (YouTube) พินเทอเรส (Pinterest)

จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) เพื่อจัดหมวดหมู่และอธิบายลักษณะพื้นฐานทั่วไปของประชากร และใช้สถิติ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การวิจัยนี้ได้รับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประเภทงานวิจัยที่เข้าข่ายขอยกเว้นการพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย (Exemption Review) จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น หมายเลขสำคัญโครงการ HE641569

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาคือนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 620 ราย เพศชาย 240 ราย และหญิง 380 ราย คิดเป็นอัตราส่วนเพศชายต่อหญิงเท่ากับ 1:1.63 หากแบ่งตามระดับชั้นมีส่วนร่วมโครงการที่เป็นเพศหญิงมากที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 33.43 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 20.53 และมีผู้ร่วมโครงการที่เป็นเพศชายมากที่สุดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมาได้แก่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 20.00 (ตารางที่ 1 และ รูปที่ 1) จากจำนวนของประชากรที่ศึกษาพบว่ามากกว่าร้อยละ 70 มีความรู้ที่เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตในช่วงการระบาดของ Covid-19 แต่มีเพียงร้อยละ 26.84 ของเพศหญิงและร้อยละ 16.67 ของเพศชายที่แสดงความตั้งใจที่จะบริจาคโลหิต โดยมีความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) (ตารางที่ 2)

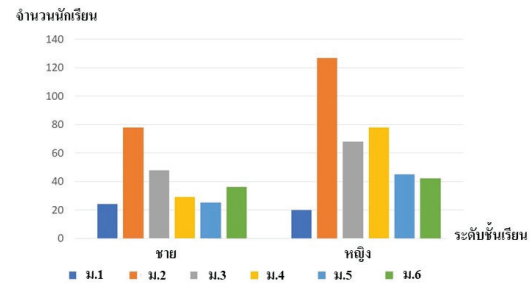
ตารางที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น	เพศ	
	ชาย (ร้อยละ)	หญิง (ร้อยละ)
ม.1	24 (10.00)	20 (5.26)
ม.2	78 (32.50)	127 (33.43)
ม.3	48 (20.00)	68 (17.89)
ม.4	29 (12.08)	78 (20.53)
ม.5	25 (10.42)	45 (11.84)
ม.6	36 (15.00)	42 (11.05)
รวม	240 (100)	380 (100)

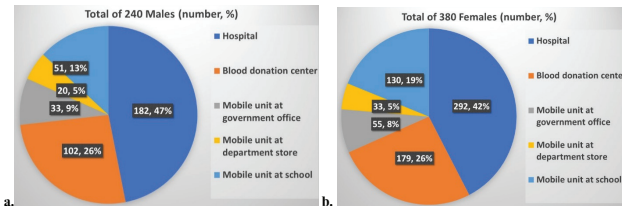
ตารางที่ 2 ความรู้และทัศนคติในการบริการโรคโลหิตเมื่อเกิดการระบาดของโรค COVID-19

ปัจจัย	ม.1		ม.2		ม.3		ม.4		ม.5		ม.6		รวม	
	ช (24)	ญ (20)	ช (78)	ญ (127)	ช (48)	ญ (68)	ช (29)	ญ (78)	ช (25)	ญ (45)	ช (36)	ญ (42)	ช (240)	ญ (380)
ทราบว่าโลหิตที่ใช้ในโรงพยาบาล เป็นโลหิตบริจาค	12	9	41	88	27	58	26	69	21	39	44	38	171	301
				0.02			<0.01						(71.25)	(79.21)
ทราบว่าการบริจาคโลหิต COVID-19 ทำให้โลหิตไม่เพียงพอ	16	18	59	114	29	54	28	71	22	41	31	41	185	339
				0.08			0.03						(77.08)	(89.21)
ต้องการไปบริจาคโลหิตเมื่อเกิดโรค COVID-19 ระบาด	4	5	7	31	4	12	8	20	6	15	11	19	40	102
				0.71			0.15						(16.67)	(26.84)
โรค COVID-19 ระบาด มีผลต่อการไปบริจาคของ อย่างไรก็ตาม	5	0	4	7	6	9	1	3	0	3	1	1	17	23
				>0.99			0.91						(7.08)	(6.05)
- คนไปบริจาคมากขึ้น	16	17	59	103	34	51	26	72	21	41	32	39	188	323
				0.16			0.62						(78.33)	(85.00)
- คนไปบริจาคน้อยลง	3	3	15	17	8	8	2	3	4	1	3	2	35	34
				>0.99			0.45						(14.58)	(8.95)

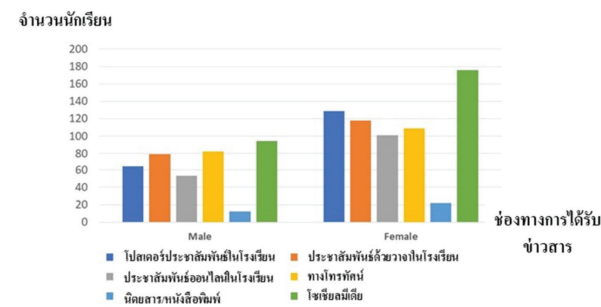
*ช(ชาย) *ญ(หญิง)

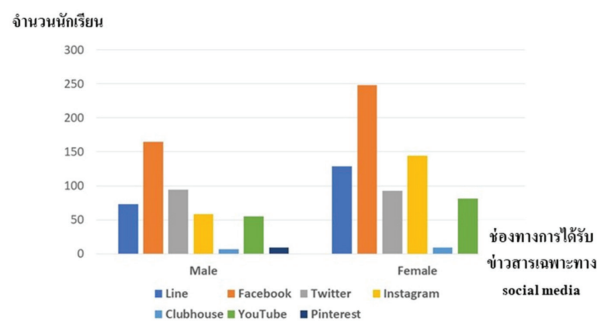
รูปที่ 1 การจำแนกของประชากรที่ศึกษาตามระดับชั้นเรียน

รูปที่ 2 สถานที่ที่อยากบริจาคโลหิต a. ในเพศชาย b. ในเพศหญิง

รูปที่ 3 ช่องทางการได้รับข่าวสาร

รูปที่ 4 ช่องทางการได้รับข่าวสารทาง social media

จากรูปที่ 2 แสดงให้เห็นว่าสามอันดับแรกของสถานที่ที่ประชากรที่ศึกษาอยากไปบริจาคโลหิตในเพศชายและหญิงไม่ต่างกัน กล่าวคือ อันดับแรกได้แก่ โรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 47 ของเพศชาย และร้อยละ 42 ของเพศหญิง รองลงมาคือศูนย์รับบริจาคโลหิตคิดเป็นร้อยละ 26 ของทั้งเพศชาย และหญิง อันดับที่สามได้แก่หน่วยรับบริจาคเคลื่อนที่ที่โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13 ของเพศชาย และร้อยละ 19 ของเพศหญิง

นอกจากนี้จากรูปที่ 3 แสดงให้เห็นว่า การสื่อสารมีผลกระทบต่อทัศนคติของการบริจาคโลหิต ซึ่งสูงถึงร้อยละ 56.05 ในกลุ่มเพศหญิง และ ร้อยละ 43.75 ในกลุ่มเพศชาย ในด้านของช่องทางการรับข้อมูลพบว่า ผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ใช้โซเชียลมีเดีย

เพื่อรับข้อมูล คิดเป็นร้อยละ 46.32 ในเพศหญิงและร้อยละ 39.17 ในเพศชาย นอกจากนี้ร้อยละ 33.95 ของเพศหญิง มีแนวโน้มที่จะได้รับข้อมูลจากโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนร้อยละ 31.05 ทางการประชาสัมพันธ์ด้วยวาจาในโรงเรียนร้อยละ 28.68 ทางโทรทัศน์ร้อยละ 26.58 ทางการประชาสัมพันธ์ออนไลน์ในโรงเรียน และร้อยละ 5.79 ทางนิตยสาร/หนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ในขณะที่ผู้ชายรับข้อมูลทางโทรทัศน์ร้อยละ 34.17 ทางการประชาสัมพันธ์ด้วยวาจาในโรงเรียนร้อยละ 32.92 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนร้อยละ 26.67 ประชาสัมพันธ์ออนไลน์ในโรงเรียนร้อยละ 22.08 และนิตยสาร/หนังสือพิมพ์ร้อยละ 5.00 ตามลำดับ

เมื่อประเมินว่าช่องทางของโซเชียลมีเดียใดที่เหมาะสมสำหรับผู้เข้าร่วมในการรับข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต โดยรูปที่ 4 แสดงให้เห็นว่า Facebook เป็นโซเชียลมีเดียที่นิยมมากที่สุด โดยเป็นเพศหญิง ร้อยละ 65.26 และชาย 68.75 รองลงมาในกลุ่มเพศหญิงคือ Instagram (ร้อยละ 37.89), Line (ร้อยละ 33.95), Twitter (ร้อยละ 24.47), YouTube (ร้อยละ 21.32), Clubhouse (ร้อยละ 2.37) และ Pinterest (ร้อยละ 0.53) ส่วนในเพศชาย อันดับสองคือ Twitter (ร้อยละ 39.17) ตามด้วย Line (ร้อยละ 30.42), Instagram (ร้อยละ 24.17), YouTube (ร้อยละ 22.92), Pinterest (ร้อยละ 3.75) และ Clubhouse (ร้อยละ 2.92) ตามลำดับ

วิจารณ์

ลักษณะของกลุ่มคนที่จะมาบริจาคโลหิตในประเทศไทย โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 21-30 ปี นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมให้ผู้บริจาคโลหิต ไม่ว่าจะเป็นระดับความรู้ของผู้ป่วย สถานภาพในการสมรส ทัศนคติของการบริจาคโลหิต วิธีการประชาสัมพันธ์ หรือความสะดวกในการเข้ารับบริการ ในขณะที่เดียวกันอีกกลุ่มคนที่จะเป็นผู้บริจาคโลหิตในอนาคต คือ กลุ่มวัยรุ่นหรือในช่วงที่ยังเป็นนักเรียน นักศึกษา วัยเรียน มีความสนใจค่อนข้างต่ำในการเข้ามาบริจาคโลหิต ทั้งที่เป็นกลุ่มที่มีสุขภาพแข็งแรง^{8,9} และถ้าเป็นผู้บริจาคประจำแล้ว จะสามารถบริจาคโลหิตได้เป็นระยะเวลาโดยในประเทศไทยได้กำหนดช่วงอายุผู้ที่สามารถบริจาคโลหิต ได้คือ อายุ ตั้งแต่ 17-70 ปี⁹ จากการศึกษาของ Pochailert พบว่าสัดส่วนของเพศหญิงที่ไปบริจาคโลหิตที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย และในหน่วยเคลื่อนที่ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติจะสูงกว่าเพศชาย¹⁰ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยชิ้นนี้ที่ผู้หญิงมีความสนใจในการบริจาคโลหิตสูงกว่าผู้ชายตั้งแต่ยังเป็นวัยรุ่น

ในปัจจุบันแพลตฟอร์ม (Platform) ในโซเชียลมีเดียที่มีรูปแบบของการปฏิสัมพันธ์ เช่น Facebook และ Twitter ได้กลายเป็นแหล่งข้อมูลสาธารณะที่สำคัญ และเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้เกิด ทัศนคติเชิงบวกต่อการดำเนินการต่างๆ ที่รวมถึงการบริจาคโลหิต¹¹ และยังสามารถนำเสนอข้อมูลที่ถูกต้องแก่สาธารณชนในเรื่องการบริจาคโลหิต ผู้ใช้งานยังสามารถรับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ ปัจจัยเสี่ยง และพฤติกรรมที่ไม่ควรทำหากต้องการมาบริจาคโลหิต และยังรวมถึงการลดความกลัวการมาบริจาคโลหิต¹² โดยการแบ่งปันประสบการณ์ของผู้ที่เคยมาบริจาคก่อนเพื่อสร้างผู้บริจาคหน้าใหม่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ สอดคล้องกับงานวิจัยนี้ที่พบว่า การรับข้อมูลที่สำคัญที่สุดเกิดขึ้น

ผ่านข้อมูลของโซเชียลมีเดียโดยพบว่า Facebook เป็นช่องทางที่ควรใช้ในการประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตมากที่สุด ส่วนช่องทางอื่นไม่ว่าจะเป็น Instagram, Line, Twitter, or YouTube ก็ยังเป็นช่องทางที่มีศักยภาพในการสื่อสารได้เช่นกัน หากต้องการจะกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวในการบริจาคโลหิตในกลุ่มคนรุ่นใหม่จำเป็นต้องสื่อสารให้ถูกช่องทาง อย่างไรก็ตามข้อมูลจากงานวิจัยนี้ ยังพบว่า การสื่อสารภายในโรงเรียนยังคงเป็นช่องทางที่มีประโยชน์ เมื่อเล็งเห็นถึงการหาฐานของผู้บริจาคในอนาคต กลุ่มนักเรียนจะเป็นกลุ่มที่สำคัญในอนาคตอันใกล้ หากมีการสร้างกลยุทธ์ที่ดีในการเข้าถึงประชากรกลุ่มนี้ทั้งในระดับโรงเรียนและการเข้าถึงช่องทางอื่นในโซเชียลมีเดียย่อมเป็นแนวทางที่จะมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ในภาวะเมื่อเกิดการระบาดของโรค COVID-19 สถานการณ์การลดลงของโลหิตในคลังเลือดทั่วโลกลดลงอย่างชัดเจน ยิ่งทำให้การสร้างทัศนคติต่อการบริจาคมีความยากมากยิ่งขึ้นเนื่องจากประชาชนไม่สามารถออกมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างอิสระ^{13,14} แม้การรับรู้ของคนส่วนใหญ่รับทราบว่าการขาดแคลนโลหิต แต่ก็ไม่ต้องการที่จะมาบริจาค งานวิจัยนี้พบว่าความสนใจที่จะมาบริจาคอยู่ในระดับต่ำมากทั้งในเพศหญิงและชาย จำเป็นที่ผู้มีส่วนรับผิดชอบต้องรีบเร่งวางแผนในการปลูกฝังแนวความคิดของการบริจาคให้กับเยาวชนอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ประโยชน์ของการสร้างแรงจูงใจผ่านช่องทางการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ยังมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเมื่ออยู่ในสถานการณ์การห้ามออกนอกเคหสถานหรือการจำกัดการเดินทางไปในที่สาธารณะ¹⁵ นอกจากนี้การอำนวยความสะดวกและการสร้างความเชื่อมั่นสำหรับสถานบริการ โดยเฉพาะในโรงพยาบาลก็ยังมีส่วนสำคัญ¹⁶ โดยส่วนใหญ่แล้วแนวโน้มของประชากรที่ศึกษาในงานวิจัยนี้ยังให้ความเชื่อมั่นกับการมาบริจาคที่โรงพยาบาลมากที่สุด อย่างไรก็ตามการอำนวยความสะดวกโดยการจัดศูนย์บริจาคโลหิตเคลื่อนที่¹⁷ ยังคงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญและมีผู้ให้ความสนใจในช่องทางดังกล่าว

สรุป

ในอนาคตกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มที่ควรให้ความสนใจในการปลูกฝังค่านิยมในการบริจาคโลหิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มนักเรียนชายซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสนใจค่อนข้างน้อยและควรให้ความรู้และกระตุ้นให้กลุ่มนี้สนใจที่จะมาบริจาคเพิ่มขึ้นโดยมีช่องทางหลักที่สามารถใช้ในการสื่อสารได้คือโซเชียลมีเดีย ส่วนการสื่อสารผ่านทางโรงเรียนสามารถใช้ได้เป็นช่องทางเสริม

เอกสารอ้างอิง

1. Kaur P, Basu S, Kaur G, Kaur R. Transfusion protocol in trauma. *J Emerg Trauma Shock* 2011;4(1):103-108.
2. Kogutt BK, Vaught AJ. Postpartum hemorrhage: Blood product management and massive transfusion. *Semin Perinatol* 2019;43:44-50.
3. LeBlanc TW, Egan PC, Olszewski AJ. Transfusion dependence, use of hospice services, and quality of end-of-life care in leukemia. *Blood* 2018;132:717-26.
4. Shah FT, Sayani F, Trompeter S, Drasar E, Piga A. Challenges of blood transfusions in β -thalassemia. *Blood Rev* 2019;37:100588.

5. World Health Organization. Blood safety and availability [Internet]. 2020 [cited Dec 31, 2021]. Available from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/blood-safety-and-availability>
6. Thai Red Cross Society. Impact of COVID-19 Pandemic on Blood Donation [Internet]. 2021 [cited Jun 26, 2021]. Available from: <https://english.redcross.or.th/>
7. Cochran WG. *Sampling Technique*. 2nd Edition, John Wiley and Sons Inc., New York, 1963.
8. Simsiri A, Ruangdej K, Chaosuansreecharoen P. Factors Influencing Intention to Blood Donation among People of Narathiwat. *J Hematol Transfus Med* 2012;22:175-87.
9. Saithong Wongkham. Factor Affecting Blood Donation of Donors at Blood Bank Unit, Hua Hin Hospital. *Academic Services Journal Prince of Songkla University* 2015;26(2):85-94.
10. Pochailert U. Factors influencing public consciousness about blood donation in Thailand A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of master of arts program in mass communication faculty of journalism and mass communication Thammasat University academic year 2015 copyright of thammasat university. 2015.
11. Alanzi T, Alsaeed B. Use of Social Media in the Blood Donation Process in Saudi Arabia. *J Blood Med* 2019;10:417-23.
12. Rael CT, Pierre D, Frye V, Kessler D, Duffy L, Malos N, et al. Evaluating blood donor experiences and barriers/facilitators to blood donation in the United States using YouTube video content. *Transfusion* 2021;61(9):2650-7.
13. Tripathi PP, Kumawat V, Patidar GK. Donor's Perspectives on Blood Donation During Covid-19 Pandemic. *Indian J Hematol Blood Transfus* 2021;1-10. doi: 10.1007/s12288-021-01504-y.
14. Yahia AIO. Management of blood supply and demand during the COVID-19 pandemic in King Abdullah Hospital, Bisha, Saudi Arabia. *Transfus Apher Sci* 2020; 59(5):102836.
15. Kandasa my D, Shastry S, Chenna D, Mohan G. COVID-19 pandemic and blood transfusion services: The impact, response and preparedness experience of a tertiary care Blood Center in southern Karnataka, India. *Hematol Transfus Cell Ther* 2021; 44(1):17-25. doi:10.1016/j.htct.2021.09.019.
16. Barjas-Castro MdL, Baumgartner JE, Sales LNM, Santos RA, Pereira FB, Castro V. Blood supply strategies facing a reference blood centre in Brazil during the COVID-19 pandemic. *Int Soci Blood Transfusion, ISBT Sci Series* 2020;15(4):374-7.
17. Sahu KK, Raturi M, Siddiqui AD, Cerny J. "Because Every Drop Counts": Blood donation during the COVID-19 Pandemic. *Transfus Clin Biol* 2020;27(3):105-8.